

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет філології

Кафедра української літератури

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Українська література ХХІ ст.: жанрово-
тематичні домінанти**

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітня програма: Українська мова і література.

Спеціалізація: 035.01 Українська мова та література.

Спеціальність: 035. Філологія.

Галузь знань: 03. Гуманітарні науки.

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 5 від 10 грудня 2024 р.

Івано-Франківськ – 2024

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Українська література ХХІ ст.: жанрово-тематичні домінанти
Викладач (-і)	Деркачова О. С.
Контактний телефон викладача	0671556730
Е-mail викладача	olga.derkachova@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Щотижня
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни «Українська література ХХІ ст.: жанрово-тематичні домінанти» є теоретичні та практичні питання розвитку новітньої української літератури, з'ясовано її жанрово-стильові особливості, тематичні домінанти.	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<u>Метою</u> вивчення навчальної дисципліни є формування систематизованих знань про основні процеси та явища сучасного українського літературознавства, знайомство з творчими біографіями і текстами сучасних українських авторів. <u>Основними цілями</u> вивчення дисципліни є знайомстві студентів з особливостями сучасного літературного процесу, вивчення новітніх зразків української літератури, навчити аналізувати сучасний художній твір	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні завдання і проблеми в галузі українського мовознавства, літературознавства, термінознавства та філологічної науки загалом у процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та / або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог. Загальні компетентності: ЗК 3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 9. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. Фахові компетентності: ФК 2. Здатність осмислювати літературу як полісистему, розуміти еволюційний шлях розвитку вітчизняного і світового літературознавства. ФК 4. Здатність здійснювати науковий аналіз і структур рування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів. ФК 6. Уміння розробляти та застосовувати освітню програму і навчально-методичні матеріали відповідно до конкретного освітнього контексту; здійснювати добір методів і засобів навчання, спрямованих на розвиток індивідуальних творчих здібностей учасників освітнього процесу. ФК 7. Здатність проводити фахово орієнтовані наукові дослідження, брати участь у різних формах наукової комунікації. ФК 10. Уміння виявляти і розробляти проблематику щодо створення проєктів із вивчення сучасних літературних напрямів, творчості окремих українських письменників, їхнього впливу на розвиток суспільних процесів та формування культурного середовища. Програмні результати навчання: ПРН 8. Оцінювати історичні надбання та новітні досягнення літературознавства. ПРН 11. Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних. ПРН 19. Виявляти, аналізувати і систематизувати давні й нові мовні та літературні явища в межах	

обраної філологічної спеціалізації.			
5. Організація навчання			
Обсяг навчальної дисципліни			
Вид заняття	Загальна кількість годин		
Лекції	16		
семінарські заняття / практичні / лабораторні	20		
самостійна робота	54		
Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
		3-й семестр, 2-й курс	Вибіркова
Тематика навчальної дисципліни			
Тема		кількість год.	
		лекції	заняття сам. роб.
Тема 1. Сучасне мистецтво. Місце літератури у ньому. Тенденції розвитку мистецтва після другої світової війни. Теоретичний корпус. Постмодернізм і мистецтво. Від постмодерну до метамодерну		2	2 6
Тема 2. Український літературний постмодернізм. Чорнобильська трагедія та її вплив на суспільне та культурне життя. Післячорнобильська бібліотека. Постмодернізм як простір для опрацювання колективних та індивідуальних травм. Осмислення чорнобильської трагедії (І. Драч, Є. Гуцало та ін.). Література та екологія (М. Камиш “Оформляндія”, П. Ар'є “Баба Прися та інші герої”, фільм “Брама”)		2	2 6
Тема 3. Постколоніальна критика та українське літературознавство. Проблема національної ідентичності крізь призму постколоніальних студій «Музей покинутих секретів» О. Забужко). Проблема пам'яті в контексті постколоніальних студій («Солодка Даруся» М. Матіос). Приналежність та ідентичність (травма радянського минулого) («Дім для Дома» В. Амеліної)		2	2 6
Тема 4. Проблема пам'яті в українській літературі. “Білі плями” української історії та “білі плями” української літератури. Табуйовані теми української літератури. Трагедія радянського українця (“Солодка Даруся” Марії Матіос, “Чороний ворон. Залишенець” Василя Шкляра). Родинні саги (“Музей покинутих секретів” Оксани Забужко, “Вільний світ” Тетяни Белімової)		2	2 6
Тема 5. Масова література. Детективи (творчість А. Кокотюхи). Ретро-романи (творчість Б. Коломійчука). Любовні романи (творчість Н. Гурницької). Фентезі (творчість Дари Корній).		2	2 6
Тема 6. Сучасна драматургія. Нова українська драма. Сучасна драма в українському театрі. Тема Революції Гідності, соціально-політичних процесів у сучасному суспільстві у п'єсах Н. Доляк, Н. Неждани		2	2 6
Тема 7. Поетичні шукання. Творчість різних поколінь. Поетичні антології. Гендерний ракурс на українську поезію		2	2 6

кінця XX – поч. XXI ст.			
Тема 8. Комбатантська література. Особистий досвід війни та вербалізація його військовими. Професійні письменники на війні	1	2	6
Тема 9. Література Нового українського розстріляного відродження.	1	4	6
ЗАГ.	16	20	54

6. Система оцінювання навчальної дисципліни	
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Залік, максимальна оцінка – 100 балів. Оцінка включає: 50 балів – оцінка за практичні заняття 25 балів – контрольна робота 20 балів – самостійна робота 5 балів – неформальна освіта
Вимоги до письмових робіт	Контрольна робота, що складається з теоретичного, практичного та творчого завдань, - 25 балів (теоретичне – 5 б., практичне – 5 б., творче - 15 б.). На денній форм навчання контрольна робота виконується на передостанньому практичному занятті. На заочній формі навчання пишеться за п'ять днів до завершення сесії. <u>Критерії оцінювання контрольної роботи:</u> <u>Теоретичне питання (макс 5 балів):</u> повністю розкрито питання, визначено чітко терміни та поняття, наведено відповідні приклади. <u>Практичне питання (макс. 5 балів):</u> повністю розкрито питання, що демонструє вміння застосовувати набуті теоретичні знання <u>Творче завдання (макс 15 балів):</u> власні інтепретації, роздуми та осмислення вивченого матеріалу <u>Зразок контрольної роботи:</u> 1. Нове розстріляне відродження: визначення, особливості 2. Творчість Неми Неждани 3. Осмислення теми миру в новітній українській поезії
Семінарські заняття	Оцінюється робота над тематичними розділами упродовж семестру за 5-бальною шкалою. Максимальна кількість балів (50) за практичні заняття розраховується електронним журналом https://webportal.pnu.edu.ua/ автоматично. Критерії оцінювання усних відповідей на практичних заняттях: «відмінно» (5 балів) - зміст відповіді повністю відповідає питанню, думки викладаються логічно та послідовно, приклади доречні, висновки обґрунтовані. Знання та вміння використовувати лекційний матеріал та додаткову літературу. Власне бачення проблеми. Дотримання правил академічної доброчесності. «добре» (4 бали) – зміст відповіді фактично відповідає окресленим питанням, приклади доречні, але не завжди чіткі та послідовні. Висновки не завжди обґрунтовані. Не завжди є власне бачення проблеми. Дотримання правил академічної доброчесності. «задовільно» (3 бали) - зміст частково відповідає питанню, наведені приклади невдалі або не завжди є доречними, висновки практично відсутні. Немає власного бачення проблеми. Дотримання правил академічної доброчесності. «незадовільно» (2 бали) - зміст відповіді не відповідає питанню

	або відповіді немає взагалі. Порушення правил академічної доброчесності.
Умови допуску до підсумкового контролю	Система оцінювання успішності передбачає три етапи контролю. Перший – це поточний контроль, який має на меті регулярно оцінювати розуміння та освоєння навчального матеріалу студентами з даного курсу. В рамках цього контролю оцінюється якість виконання практичних, творчих і пошукових завдань, які включають аудиторну і позааудиторну роботу, а також здатність усно або письмово відтворювати навчальний матеріал. Важливою частиною поточного контролю є перевірка. Критерії оцінювання самостійної роботи (макс. 20 балів): виконання зазначених завдань самостійної роботи у повному обсязі, враховується творчий підхід та оригінальність вирішення завдань. Другий етап – модульний контроль, призначений для оцінки ступеня засвоєння студентами певної частини навчального матеріалу, що формує окремий навчальний модуль. Під час модульного контролю студенти виконують контрольну роботу, яка включає різноманітні тестові завдання для перевірки їхньої теоретичної підготовки та їхню здатність вирішувати практичні завдання. Третім етапом є підсумковий контроль, який включає тестову перевірку рівня засвоєння студентами теоретичного матеріалу з курсу в системі дистанційного навчання. Студенти з низьким рівнем успішності (менше 50 б.) мають право перездати певні теми під час консультацій до початку талону №2.
Підсумковий контроль	Формою контролю є залік, який виставляється автоматично е-журналом на останньому практичному занятті за результатами накопичення балів упродовж семестру.

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи: виконуються студентами самостійно з дотриманням принципів академічної доброчесності.

Академічна доброчесність: списування під час контрольних робіт заборонено. Студенти мають дотримуватися «Положення про запобігання академічному плагиату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Редакція 2)»

<https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2024/02/34-05-polozhennia-pro-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu.pdf>

Відвідування занять: відвідування занять є обов'язковим, пропущені заняття з поважної причини відпрацьовуються. Студенти, які не набрали 50 балів за результатами підсумкового контролю за талонами №2 і №3, мають право пройти цей курс повторно, відповідно до «Положення про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін (кредитів ECTS) в умовах ECTS (Редакція 4)»

<https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/polozhennia-pro-povtorne-vyvchennia-dystsyplin-kredytiv-ects-v-umovakh-ects.pdf>

Студенти, які навчаються за індивідуальним графіком, мають самостійно опрацювати навчальний матеріал і здати всі види контролю, відповідно до «Положення про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника»

https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.44_2022-polozhennia-pro-poriadok-navchannia-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity-za-indyvidualnym-grafikom-u-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasyliya-stefanyka.pdf

Неформальна освіта регулюється «Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Редакція 3)»

https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.33_2022-polozhennia-pro-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-osvity-v-trykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasylia-stefanyka.pdf

Студентам рекомендується пройти курс «Спадщина для соціальної згуртованості під час війни: кейси українських культурних дієвців» (<https://prometheus.org.ua/prometheus-free/spadshchyna-dlya-sotsialnoi-zghurtovanosti/>)

За наявності сертифікату студент отримає додаткові 5 балів до загальної кількості балів.

8. Рекомендована література

1. Агеева В. За лаштунками імперії. Київ: Віхола, 2022.
2. Баран Є. 25 монологів про літературу: збірка наукових есеїв та статей. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2022. 272 с.
3. Війна і література. Черкаси, 2023. 302 с.
4. Гундорова Т. Післячорнобильська бібліотека. Український літературний постмодернізм. К.: Критика, 2013. 344 с.
5. Гундорова Т. Проявлення слова: дискурсія раннього українського модернізму. Вид. друге, перероб. та доп. К.: Критика, 2009.
6. Незалежність у полум'ї війни: українська література спротиву. Київ: НАН України, 2024. 460 с.
7. Улюра Г. Писати про війну. Темпора, 2023.
8. Юргер Е. Війна як внутрішнє переживання. К.: Стилєт і стилос, 2022. 136 с.

Викладачка: *проф. Деркачова О. С.*